

знаходяться в межах референтної норми як до, так і після стимуляції охоти та синхронізації овуляції. Загальна кількість лейкоцитів в усіх групах корів до стимуляції становить в середньому 8,13 Г/л, в той час як після стимуляції – 8,81 Г/л. Корови III групи після гормонального обробітку характеризуються активнішим механізмом регуляції кислотно-лужного балансу та посиленою інтенсивністю тканинного дихання, про що свідчить концентрація гемоглобіну в їх крові на рівні 125,4 г/л. Дослідження лейкоцитарної формули крові піддослідних тварин вказує, на нормальний стан їх здоров'я. При цьому, концентрація еозинофілів в крові низькопродуктивних тварин I групи до проведення стимуляції естрального циклу становить 5,00 мл%, а це більше показників тварин II (контрольної) групи та високопродуктивних тварин III групи на 5 мл% та 4 мл% відповідно. В організмі піддослідних тварин були відсутні фізіолого-біохімічні порушення обмінних процесів, про що свідчить рівень АЛТ і АСТ. При чому, в крові високопродуктивних III групи ферменти переамінування перевищують рівень інших двох дослідних груп в середньому на 0,62 і 0,74 ммоль/л відповідно.

Висновки. Встановлено, що після екзогенної гормональної стимуляції репродуктивної функції високопродуктивні голштинські корови мають задовільний фізіологічний стан та характеризуються високим перебігом обмінних процесів.

Ключові слова: удій, стимуляція, синхронізація, загальний білок, еритроцити, кальцій фосфор.

How to Cite

Honchar, A., Pishchan, S., & Lytvshchenko, L. (2021). Vplyv stymuliatsii okhoty ta synkhronizatsii ovuliatsii na morfo-biokhimichni pokaznyky krovi holshtynskykh koriv [Influence of sexual behavior stimulation and ovulation synchronization on morphological and biochemical parameters of Holstein cows' blood]. Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference AWCGCC, April 21-22, 2021. Dnipro, 85–87. (in Ukrainian)

ВИКОРИСТАННЯ ОРГАНІЧНОЇ КОРМОВОЇ ДОБАВКИ ГУМІНОВОЇ ПРИРОДИ У РАЦІОНАХ КІЗ ЗААНЕНСЬКОЇ ПОРОДИ

The use of organic feed additives of humic nature in the diets of Zaanen goats

А. Горчанок, В. Микитюк, О. Кузьменко, Л. Литвищенко, В. Чумак, І. Поротікова

Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро,
Україна

anna.horchanok@dsau.dp.ua

I order to avoid declining of Saanen goats productivity, it is advisable to use food supplement of humin origin "VitaHum", which influences the milk productivity and physical and chemical composition of milk of Saanen goats.

Вступ. Біологічні особливості кіз сприяють успішному розведенню їх у різних природо-кліматичних умовах земної кулі. Перевагами розведення кіз є то, що їх утримувати є дешевим за рахунок споживання великої кількості самих різноманітних видів пасовищної трави. За напрямом продуктивності у козівництві всі породи класифікуються на дві основні групи: спеціалізовані (молочні, м'ясні, пухові, вовнові) та комбіновані (молочно-м'ясні, м'ясо-вовнові, м'ясо-вовново-молочні).

Методи. Визначення якісного складу молока кіз проводили постійно впродовж усього періоду досліджень. Відбір середньої проби молока проводили в автоматичному режимі на доїльній установці в процесі доїння тварин. Після відбору проби поступали для аналізу в лабораторію. Масову частку жиру і білка (%) визначали на автоматичних аналізаторах «Ekomilk 120-КАМ 98-2А».

Результати. В господарстві ТОВ ВКФ «Укрсельхозпром» заготовляють традиційні кормові засоби, які найбільш розповсюджені в степовій зоні. Раціон тварин складався із соломи пшеничної, сіна люцерни, кормового буряка, моркви, макухи соняшnikової, висівок пшеничних, солі брикетованої та вітамінно-мінерального комплексу SWEETICS.

Загальна маса повнораціонної кормової суміші становить 4,20 кг на кожну лактуючу козу на добу. Загальна поживність суміші для лактуючих кіз зааненської породи в другу половину лактації знаходиться на рівні 3,5 енергетичних кормових одиниць, а обмінна енергія становить у середньому 22,92 МДж.

Згідно з мінімальними вимогами до показників продуктивності кіз зааненської породи віком 2–2,5 року, жива маса тварин має становити не менше 42 кг, більш старші – 50 кг. Результати оцінки свідчать про достатній рівень розвитку кіз у господарстві.

Порівняльна оцінка молочної продуктивності кіз у зрівняльний період показала, що середньодобовий надій у кіз піддослідних груп був майже однаковий і становив 2,34 кг, відмінності полягали лише у похибці відносно середньої величини. Масова частка жиру в молоці була достатньо високою і

знаходилася на рівні відповідно 3,71 і 3,72 % у розрізі груп. Білковомолочність теж мала не суттєві групові відмінності і коливається – від 3,10 до 3,12 %, тобто характеризується високою стабільністю. Така ж закономірність прослідковується і за СЗМЗ і густиною молока.

Максимальний середньодобовий надій – 3,55 кг було відмічено у кіз другої дослідної групи, яка до основного раціону отримувала БАД «ВітаГум». Внаслідок значної переваги за надоем від кіз дослідної групи було отримано значно більшу кількість як молочного білка, так і масової частки молочного жиру, відповідно на 5,94 кг і 4,63 кг.

Висновки. Використання органічної кормової добавки гумінової природи «ВітаГум» у раціонах годівлі кіз зааненської породи сприяло як загальному підвищенню молочної продуктивності кіз за лактацію на 137,3 кг або на 15,9 % ($P>0,99$), вмістом молочного білка – на 0,11 абс. відсотка, так і якісного складу молока.

Ключові слова: БАД «ВітаГум», кози, зааненська порода, лактація, молоко.

How to Cite

Horchanok, A., Mykytiuk, V., Kuzmenko, O., Lytvishchenko, L., Chumak, V., & Porotikova, I. (2021). Vykorystannia orhanichnoi kormovoi dobavky huminovoї pryrody u ratsionakh kiz zaanenskoї porody [The use of organic feed additives of humic nature in the diets of Zaanen goats]. Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference AWCGCC, April 21-22, 2021. Dnipro, 87–89. (in Ukrainian)

ОСОБЛИВОСТІ РОСТУ ТА РОЗВИТКУ ТЕЛИЦЬ СИМЕНТАЛЬСЬКОЇ (МОЛОЧНО-М'ЯСНОЇ) ПОРОДИ РІЗНИХ ГЕНЕТИЧНИХ ГРУП

Growth and development of Simmental (dairy-meat) heifers of different genetic groups

В. Даньків

Інститут сільського господарства Карпатського регіону НААН,
с. Оброшине, Львівська обл., Україна
victoriya2206@ukr.net